

**LATVIJAS
OKUPĀCIJAS
MUZEJS**

ZIŅU LAPA

2025. gada marts (#8)

Muzeja apmeklētāju skaits turpina augt

Martā Latvijas Okupācijas muzeju Latviešu strēlnieku laukumā 1 un Muzeja izstādi “Čekas vēsture Latvijā” Stūra mājā, Brīvības ielā 61 kopumā apmeklēja 8083 interesentu, kas ir par gandrīz 2 tūkstošiem vairāk kā šī gada janvārī.

Šī gada pirmajos trijos mēnešos Muzeju un Stūra māju apmeklējuši pāri par 20 tūkstošiem Latvijas un ārvalstu viesu.

Piemiņas dienā - 25. martā, kad Muzejs apmeklētājiem bija atvērts bez maksas, Muzeju apmeklēja 372 cilvēki, kas ir aptuveni uz pusi vairāk kā ierasts ikdienā.

No Pauļa Lazdas atvadoties

Mūžībā devies Viskonsīnas Universitātes vēstures profesors, Latvijas Okupācijas muzeja projekta autors, Muzeja dibinātājs, pirmais Okupācijas muzeja fonda padomes priekšsēdis **Paulis Lazda** (04.05.1938.–22.03.2025.).

...atstāt Dzimteni nav viegli. Es domāju, - nevienam....Pirms kāpu kuģī, es paņēmu akmentiņus no zemes. Es nezinu, jocīgi, bet tāda apziņa, kā talismans no

dzimtenes. Tik ilgu laiku man tie bija kabatā..., atminoties laiku, kad Lazdu ģimene devās trimdā, saka Paulis Lazda

1993. gadā tieši Paulis Lazda rosināja izveidot Latvijas Okupācijas muzeju, nenogurstoši iestājoties par Latvijas 20. gadsimta okupācijas varu noziegumu atmaskošānu un iespēju Latvijas un starptautiskajai sabiedrībai iepazīt okupācijas stāstu.

*Paldies, Pauli, par Latvijas Okupācijas muzeju. Tā bija pareiza ideja pareizā laikā...Vari būt gandarīts, ka Tava ideja ir kļuvusi par pasaulē atzītu un cienītu atmiņas un piemiņas institūciju, kas atgādina — nekas vēl nav beidzies. Muzejs tagad ir pat vairāk vajadzīgs nekā pirms 32 gadiem, lai paustu skarbo patiesību par to, kas notika, vēl arvien notiek un var notikt. Tavs darbs turpinās, atvadu vēstulē raksta profesors **Valters Nollendorfs**.*

Tieši Paulis Lazda panāca, ka Muzeja apmeklējums ir iekļauts ārvalstu augstāko amatpersonu vizīšu programmā, stāstot par Latvijas okupāciju un atklājot Krievijas agresīvo imperiālismu.

...Muzejs ir atmiņu glabātuve un ja kāds to ierobežo, tas ir saucams pie atbildības. Okupācijas muzejs pilda to (cietušo) cilvēku tiesības, glabājot viņu un tautas atmiņas.

In Memoriam. Paulis Lazda

Vairāk: ✎ okupacijasmuzejs.lv

Augstu amatpersonu un viesu vizītes

6. martā Muzeja direktore Solvita Vība un gids Nikolajs Putiļins uzņēma Dānijas Eiropas lietu ministri Marīe Bjerre (Marie Bjerre) ar delegāciju.

Par brīvību mums ir jācīnās. Priecājos, ka Latvija un Dānija šajā cīņā stāv cieši kopā, tā Dānijas ministre.

25. martā Muzeju apmeklēja Ukrainas Ministru kabineta ministrs Oļehs Ņemčinovs un Ukrainas valdības delegācija, kuru pavadīja Ukrainas vēstnieks Latvijā Anatolijs Kucevols. Muzeja delegāciju ar ekspozīciju iepazīstināja mūsu gide Viktorija Pivens.

27. martā Francijas vēstnieks Manuels Lafons Rapnuijs (Manuel Lafont Rapnouil) un Francijas institūta direktors Matjē Leporini (Mathieu Leporini).

...jūtos pagodināts par atzinību Francijas idejām un vērtībām un gatavs turpināt sniegt ieguldījumu mūsu kopīgajā cīņā par neatkarību un brīvību.

Lai dzīvo franču-latviešu draudzība! Lai dzīvo Eiropa!, atsauksmēs raksta Francijas vēstnieks.

Arī martā Muzeju apmeklēja diplomāti un ārvalstu viesi - V.E. Irānas Islāma Republikas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Latvijā Hodžatollāhs Fagānī

(Hojjatollah Faghani), kā arī Alžīrijas vēstnieks Muhammads Salāhuddīns Belīds (H.E. Mr Mohamed Salah Eddine Belaid).

Ukrainas Ministru kabineta ministrs Oļeghs Ņemčinovs atstāj ierakstu Muzeja viesu grāmatā

Vairāk: ✎ okupacijasmuzejs.lv

Svešo varai spītējot

Atzīmējot Nacionālās pretošanās kustības piemiņas dienu 17. martā, Muzejs aicināja atbalstīt pieminekļa Svešo varai spītējot izveidi un uzstādīšanu, tā godinot nacionālās pretošanās kustības dalībniekus un atgādinot par nepieciešamību sargāt valsti.

18. martā Rīgas domes priekšsēdētājs Vilnis Ķirsis tikās ar Muzeja direktori Solvitu Vību, tēlnieku Kristapu Gulbi un arhitektiem Andri Kronbergu un Raimondu Saulīti, lai pārrunātu sadarbību pieminekļa Svešo varai spītējot izveidē un teritorijas labiekārtošanā.

Muzejs un Rīgas pašvaldība ir vienisprātis, ka šī teritorija jāattīsta kā piemiņas vieta ne tikai Bruno Javoiša varoņdarbam, bet arī kā simbols visai nacionālās pretošanās kustībai okupētajā Latvijā.

Rīgas dome pilnībā atbalsta Okupācijas muzeja ieceri izveidot piemiņas vietu Nacionālās pretošanās kustības dalībniekiem, turklāt esmu pārliecināts, ka līdz ar pieminekļa uzstādīšanu pilsētai ir laba iespēja līdzdarboties, lai skvēru kanālmalā, kur plānots piemineklis, labiekārtotu pamatīgāk. Goda lieta būtu ar šo projektu virzīties raiti, lai šogad varam tikt pie gatava tehniskā projekta, bet nākamgad ķerties klāt būvniecībai, tā pēc tikšanās teica Domes priekšsēdētājs Vilnis Ķirsis.

Muzeja direktore Solvita Vība: *Reālas aprises pieminekļa “Svešo varai spītējot” uzstādīšanas plānam, bet galvenais - konceptuāls lēmums par vēl vienas simboliski nozīmīgas un cilvēkus aicinošas vēstures piemiņas vietas izveidi Rīgā. Sarkanbaltsarkanajam karogam ir jābūt klātesošam ikdienā un, liekot spēkus kopā, šī vieta tāda būs!*

Šobrīd ir vajadzīga visu iesaiste, lai jau nākamajā gadā pieminekli uzstādītu. Vispirms līdzekļi ir nepieciešami plašākas teritorijas labiekārtošanas projekta izveidei, kuru veiks birojs ARHIS Arhitekti.

Savukārt Rīgas pašvaldības konceptuāls atbalsts ir saņemts tālākajiem darbiem, kuri notiks pakāpeniski. Pagaidām tiek plānots, ka šogad tiks paveikti visi tehniskie un sagatavošanas darbi, bet nākamgad – uzstādīts piemineklis.

Vairāk par pieminekļa ieceri:

Vairāk: ✎ okupacijasmuzejs.lv

Šī brīža uzdevums ir varēt uzstādīt pieminekli Latvijas nacionālās pretošanās dalībniekiem *Svešo varai spītējot*, tāpēc aicinām ziedot pieminekļa izveidei! Nepieciešamā summa ir 100 000 EUR, šobrīd saziēdoti ir nepilni 10 000 EUR. Ziedojumu var veikt Muzeja ziedojumu kontā vai izmantojot QR kodu ar norādi “Pieminekļa izveidei” (skat. zemāk)

SEB BANK
LV67UNLA0002400700517
BIC/S.W.I.F.T.: UNLALV2X

SWEDBANK
LV20HABA0551029425092
BIC/S.W.I.F.T.: HABALV22

Tiesa pasludinājusi spriedumu krimināllietā par Muzeja dedzināšanu

Rīgas pilsētas tiesa 25. martā pasludināja saīsināto spriedumu Muzeja t.s. dedzināšanas lietā. Trīs apsūdzētie tika atzīti par vainīgiem un viņiem tika piespriesta brīvības atņemšana.

Tiesa nozieguma pasūtītājam K. Engelim piesprieda brīvības atņemšanu uz 6 gadiem un 2 mēnešiem ar probācijas uzraudzību uz 2 gadiem, starpniekam V. Lukjanovičam – brīvības atņemšanu uz 4 gadiem un 6 mēnešiem ar probācijas uzraudzību uz 2 gadiem, bet nozieguma izpildītājam V. Razmericam – brīvības atņemšanu uz 6 gadiem ar probācijas uzraudzību uz 2 gadiem.

Spriedums nav stājies spēkā. Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā.

Vairāk: ✎ replay.lsm.lv

**2. marts - Nacionālo
partizānu bruņotās
pretošanās atceres diena**

**17.marts - Nacionālās
pretošanās kustības
piemiņas diena**

Atceroties un pieminot nacionālos partizānus un pretošanās kustības dalībniekus, 11. martā Muzejā notika pasākums Nacionālās pretošanās kustības dalībnieki - atmiņas, piemiņa, izglītošana.

Ogres Vēstures un mākslas muzeja vadītāja vietnieks Dr. hist. Ritvars Jansons iepazīstināja ar Tālrīta Krastiņa nacionālo partizānu grupu un atentāta mēģinājumu pret Latvijas PSR valdības vadītāju Vili Lāci.

Nacionālās pretošanās kustības dalībnieku atmiņu fiksēšanas nozīme arvien pieaug. Paaudzes mainās, un katra paaudze vēsturi izzina no jauna. Šīs liecības ļauj izprast to spēku, kāds tautai bija smagajos okupācijas apstākļos. Paldies Latvijas Okupācijas muzejam, kas šo darbu dara!, pasākumā teica R. Jansons

Klātesošajiem bija iespēja noskatīties īsfilmu par T. Krastiņa grupu, kas tapusi Okupācijas un Ogres muzeju sadarbībā.

Vēstures un sociālo zinību skolotāju biedrības priekšsēdētājs Roberts Ķipurs piemiņas pasākumā runāja par nacionālās pretošanās kustības piemiņas vietām un Konstantīna Čakstes piemiņas nozīmi vēstures mācīšanā.

Latvijas Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs uzrunā klātesošos 2025. gada 25. martā

25. marts Muzejā

“Šodien mēs redzam, ka tā nav tikai 20 gadsimta vēsture, mēs zinām par deportācijām mūsdienās, tāpēc šodien ir ļoti, ļoti svarīgi visiem, kas spēj, varēt šo stāstu stāstīt,” teica Muzeja direktore Solvita Vība Latvijas televīzijas rīta Panorāmā.

24. martā Muzejs dāvinājumā no Janaišu ģimenes saņēma fotogrāfa **Gunāra Janaiša** fotogrāfiju, kas tapusi 1949. gada 25. martā Aucē. G. Janaitim tolaik bija tikai 14 gadi, viņš mācījās 7. klasē, kad 25. marta rītā no skolas sola aizveda viņa klases biedreni Mirdzu Zemīti. Gunārs aizņēnās fotoaparātu un noliceis sardzē mazo māsiņu, viņš slepus devās uz staciju, kur uzņēma savu pirmo politisko fotogrāfiju – vilcienu, kas bija pilns ar latviešiem, kurus deportēja no Auces stacijas. Šī bīstamajos apstākļos uzņemtā fotogrāfija ir viena no ļoti retajām 1949. gada 25. marta notikumu fotolieciniecēm.

Muzeja galvenā krājuma glabātāja Taiga Kokneviča atzīst: Deportāciju fotogrāfijas ir retums, tās ir unikālas.

Muzeja krājumā glabājas Jāņa Indrika fotogrāfijas, kas tapušas 1949. gada 25. martā Stendes stacijā, Tāļivalža Dravnieka fotogrāfētā Kroju ģimene pie vilciena un nu arī Gunāra Janaiša fotogrāfija.

Par to kā šodien runāt ar bērniem un jauniešiem par laiku pirms vairākām desmitgadēm un šausmām, ko, no vienas puses, grūti iztēloties, bet kas, no otras puses, joprojām turpinās netālu no mums, 25. martā Latvijas Radio raidījumā Starpbrīdis ar Tomu Grēviņu runāja Muzeja gide Ineta Lansdovne.

Vairāk: ✎ replay.lsm.lv

Kursi skolotājiem

Martā Carnikavā un Saldū notika Izglītības nodaļas organizētie pedagogu profesionālās kompetences pilnveides kursi **“Pretošanās”**, kurus apmeklēja vairāk nekā 50 dalībnieki. Kursi notiek kopš 2022. gada un kopumā šo kursu programmu apguvuši jau vairāk nekā 200 skolotāji, muzeju un bibliotēku speciālisti, kā arī citi interesenti.

Kursu programma palīdz izprast pretošanos padomju okupācijai, šī jautājuma izpēti un aktualitāti šodien. Par to, kāpēc Latvija nepretojās 1939. - 1940. gadā un ko mēs no tā esam mācījušies, kursu dalībniekiem stāstīja Muzeja Ekspozīcijas nodaļas vēsturnieks Kārlis Dambītis. Nacionālo partizānu cīņu nozīmi analizēja

Latvijas Universitātes Filozofijas un socioloģijas institūta pētnieks Reinis Ratnieks. Ar solidaritātes kustību "Gaismas akcija" iepazīstināja Muzeja Izglītības nodaļas speciāliste Ineta Lansdovne, bet ar nevardarbīgās pretošanās liecībām Latvijas Okupācijas muzejā – nodaļas vadītāja Inguna Role.

Dalībnieki, novērtējot kursu, rakstīja:

Liels paldies šai komandai un Latvijas Okupācijas muzejam!

Labi, ka bija arī tēmas par reliģiju un militāro sfēru. Ļoti profesionāli runātāji.

Sniegt vairāk šādu vēsturisku informāciju Latvijā dzīvojošiem cilvēkiem!

Ļoti saturīgi, noderīgi, INTERESANTI!

Paldies! Kursi ļoti kompakti, informatīvi, daudzpusīgi.

Kursus finansiāli atbalsta Kultūras ministrija un skolotāji saņem Rīgas Izglītības un informatīvi metodiskā centra apstiprinātas Pedagogu profesionālās kompetences pilnveides kursu apliecības.

Muzejs uzdod jautājumus televīzijas erudīcijas spēlē

Populārajā Latvijas TV jauniešu zināšanu spēlē Gudrs vēl gudrāks martā jautājumus uzdeva Stūra mājas gidi.

"Gaiteņi, kurus mēs šeit redzam, tie 1940. un 41. gadā bija izklāti ar sarkanu paklāju. Saki, lūdzu, kāpēc tā?", gudriniekiem vaicāja gids Roberts Romanovskis.

"Kas ir augstākais nams Rīgā? Augstākais nams Rīgā ir Stūra māja! Kādēļ? Ko no šī nama logiem var redzēt?", aicināja padomāt gids Egils Kļuss.

Skatīties Gudrs vēl gudrāks:

Vairāk: replay.lsm.lv

Muzejam gods būt par svarīga notikuma mājvietu

12. martā Muzejā īpašā pasākumā IHRA (International Holocaust Remembrance Alliance) prezidentūru no Apvienotās Karalistes pārņēma Izraēla. Pasākumā uzrunas teica IHRA priekšsēdētājs Lords Eriks Džeks Piklss, Apvienotās Karalistes vēstnieks Latvijā Pauls Brumels, Izraēlas vēstniece Latvijā Sandra Simoviča, IHRA Latvijas delegācijas vadītājs Einārs Miķelsons un Izglītības ministrijas valsts sekretāra vietniece Kristīne Niedre-Lathere.

Runātāji uzsvēra holokausta aktualitāti šodienas pasaules notikumu kontekstā un nepieciešamību izglītot jauniešus, veidojot izpratni, lai nepieļautu vēstures atkārtos.

Prezidentūras nodošanas ceremonijai sekoja diskusija par izglītības darbu, akcentējot holokausta izglītības regulējumu skolās, mākslīgā intelekta radīto viltus liecību ietekmi uz vēstures avotu uztveri un digitālo mediju lomu jaunatnes izpratnes veidošanā. Diskusijā piedalījās Muzeja Publiskās vēstures nodaļas pētnieks Dr. hist. Edvīns Evarts.

Vairāk: okupacijasmuzejs.lv

Radio NABA par to, KAS BIJA TAD un ietekmēja 20. gadsimta norises

Muzeja pētnieki **Gints Apals** un **Indulis Zālītis** radioklausītājiem skaidroja, ko nozīmē padomju varas profilakse.

Sākot ar 20. gadsimta 60. gadiem, prevencijai pakļauto cilvēku loks bija daudz lielāks nekā arestēto un politisku motīvu dēļ tiesāto skaits. Tikai 5 gadu laikā, no 1971. līdz 1974. gadam, Padomju Savienībā Valsts Drošības komitejas (VDK) profilaksei tika pakļauti 63 000 cilvēku. Nolūkā pastiprināt profilakses efektivitāti padomju valsts ieviesa īpašu administratīvo sodu – oficiālu brīdinājumu par antisabiedriskas rīcības nepieļaujamību. Tā izteikšana nozīmēja, ka atkārtotas padomju varai nevēlamas rīcības gadījumā var tikt ierosināta krimināllieta. Gunāram Astram, Intam Cālītim, Gunāram Freimanim u.c. pretošanās kustības cīnītājiem vairākus gadus pirms aresta tika izteikti brīdinājumi – padomju tiesa šos brīdinājumus uzskatīja par vainu pastiprinošiem apstākļiem.

Raidījuma tapšanu finansiāli atbalsta Kultūras ministrija. Par saturu atbild Latvijas Okupācijas muzeja biedrība.

Vairāk: ✱ naba.lsm.lv

Sekoiet jaunumiem un notikumiem Muzejā!

Priecājamies ziņot, ka Muzejā varam piedāvāt audio gidus igauņu un lietuviešu valodās!

Aprīli:

- Ēnu dienā uzņemsim pulku vidusskolēnu, kuru profesionālā interese ir vēsture un darbs muzejā;
- sniegsim intervijas Somijas dokumentālās filmas komandai;
- izglītosim skolotājus profesionālās pilnveidesursos “Regulēts radošums. Kultūras dzīve padomju Latvijā”;
- protokola vizītē sagaidīsim ASV kongresa padomniekus;
- tiksimies tiešsaistes nodarbībā “Gara spēka atmoda”;
- 24. aprīlī pieminēsim profesoru Heinrihu Strodu simtgadē;
- sadarbībā ar 4. maija Deklarācijas klubu dosimies izbraukuma nodarbībās “No okupācijas līdz brīvībai”;
- apmeklēsim semināru Tallinā un piedalīsimies konferencē Kembridžā;
- gatavosim izstādīšanai Stūra mājā Muzeja speciālistes Kristīnes Čakstiņas izstādi par Lūcijas Garūtes kantāti “Dievs, Tava zeme deg”.

Muzeja darbam svarīgs ir katrs ziedojums!

Ziedojumi ir nepieciešami:

- Muzeja pamatdarbības nodrošināšanai;
- pieminekļa *Svešo varai spītējot* uzstādīšanai, lai godinātu nacionālās pretošanās dalībniekus. Ziedojumu var veikt Muzeja ziedojumu kontā vai izmantojot zemāk esošo QR kodu ar norādi "Pieminekļa izveidei"
- skolēnu ceļa naudai, lai segtu daļu no ceļa izdevumiem uz Muzeju.

Ziedojumu konts: AS "Swedbank": LV20HABA0551029425092

Izmantojot QR kodu, ziedot ir vienkārši:

Augsti vērtējam un pateicamies par atbalstu OMFA priekšsēdei Irēnei Lazdai, Valdes loceklim Jurim Mežinskim, Kanādas Atbalsta grupas vadītājai Lindai Lazdai, katram ziedotājam un atbalstītājam.

Informācija ziedotājiem ASV:

Ziedojot caur OMFA var saņemt ienākumu nodokļu atlaides, jo OMFA ir reģistrēta kā ASV 501(c)(3) labdarības organizācija.

Ziedojumu čeki rakstāmi OMFA un sūtāmi kasieri: Ilze Resnis, 10930 Nollwood Drive, Chardon, OH 44024, USA ilze48@yahoo.com

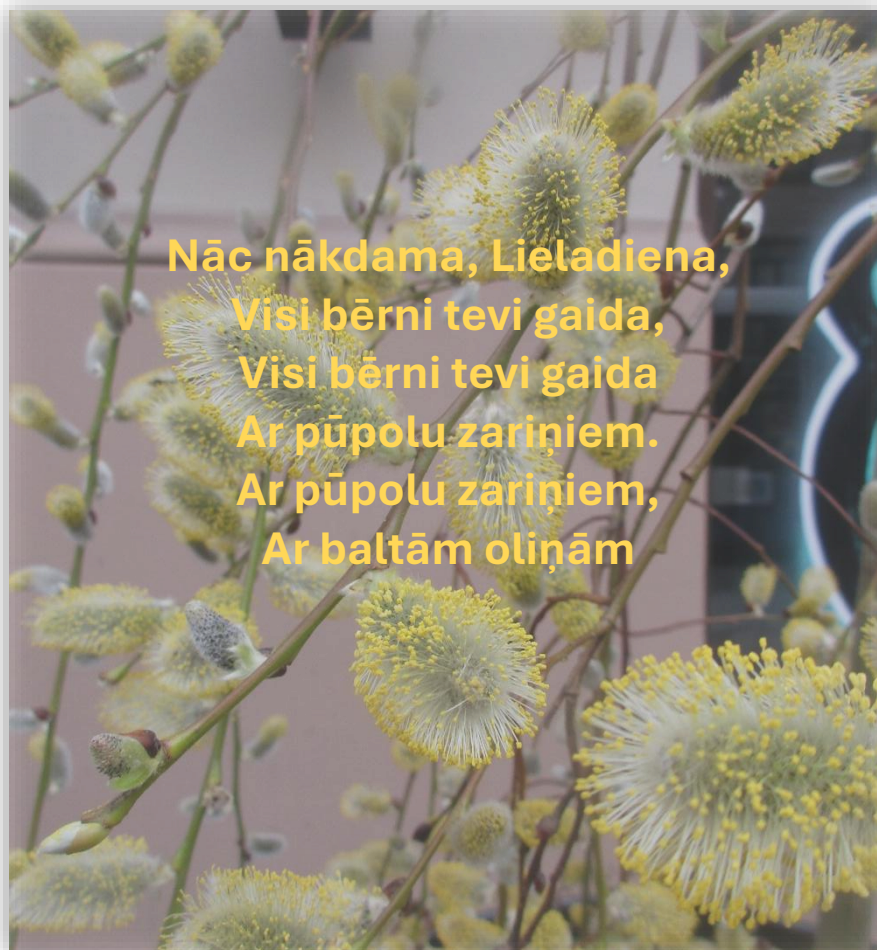
Ziedojot ar kredītkarti, lūdzu, lietojiet PayPal adresi: <http://donate.omfa-usa.org>

Ziedojot Muzejam, varat būt pārliecināti, ka ziedojums sasniegs mērķi un kalpos labākai pasaulei. Muzejs ar rūpību un atbildību pieņem testamentāros novēlējumus.

Latvijas Okupācijas muzejs Latviešu strēlnieku laukums 1, Rīga, LV-1050, Latvija +371 67229255 www.okupacijasmuzejs.lv info@okupacijasmuzejs.lv	Latvijas Okupācijas muzeja izstāde Čekas vēsture Latvijā Brīvības iela 61, Rīga, LV-1010, Latvija +371 66 154 276 kgb@okupacijasmuzejs.lv
--	--

Instagram @okupacijasmuzejs	facebook @sturamaja
YouTube @occupationmuseum	Instagram @kgb.riga

Muzeja saime novēl priecīgas Lieldienas!

Gundegas Micheles foto